

STAN SANITARNY POWIATU PROSZOWICKIEGO 2015

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna
w Proszowicach

Szanowni Państwo,

Analogicznie jak w ubiegłym roku w imieniu swoim i zespołu pracowników Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Proszowicach przedstawiam Państwu opracowanie dotyczące stanu sanitarnego i sytuacji epidemiologicznej powiatu proszowickiego w 2015 r.

Ponieważ zeszłoroczny raport spotkał się z Państwa pozytywnymi opiniami stąd kontynuacja zaaprobowanej formy przedstawiania danych.

Ponadto zachęcam do wizyt na stronie internetowej Powiatowej Stacji, gdzie na bieżąco zamieszczane są informacje istotne dla mieszkańców powiatu.

W prezentowanym Państwu opracowaniu położono nacisk na to, żeby oprócz danych statystycznych przedstawić również aktualne wytyczne i opracowane materiały dot. zagadnień zdrowia publicznego, a także zwrócić Państwa uwagę na najważniejsze zmiany w przepisach prawnych, które mogą być przydatne w prowadzeniu działalności zawodowej.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej podejmowane są w celu osiągnięcia pożądanych norm zdrowotnych. Skoordynowany nadzór i kontrola służy zapobieganiu zagrożeniom fizycznym, chemicznym i biologicznym, zachowaniu i umacnianiu zdrowia publicznego oraz kształtowaniu w tym zakresie odpowiednich postaw i zachowań.

W celu usprawnienia i ujednoczenia nadzoru i kontroli, pracownicy Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa małopolskiego opracowali materiał dotyczący identyfikacji i oceny ryzyka w obszarach nadzoru sanitarnego. W 2015 roku zostały wprowadzone do stosowania arkusze standaryzacyjne, które podczas przeprowadzanych czynności kontrolnych wykazują obszary zagrożeń sanitarnych. Wypracowane przez pracowników Państwowej Inspekcji Sanitarnej i przedstawione Państwu na stronie <http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/> modele kontroli umożliwiają przedsiębiorcom, podmiotom, właścicielom obiektów i zarządcom na dokonywanie samooceny stanu sanitarno-higienicznego swojego obiektu a także powodują transparentność działań inspekcyjnych. Zachęcam do zapoznania się z przygotowanym materiałem.

Zapraszam do lektury.

Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Proszowicach

mgr inż. Katarzyna Bandoła

SPIS TREŚCI

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU	5
2. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ.....	7
2.1. CHOROBY ZAKAŻNE	8
2.1.1. Choroby zakaźne przenoszone drogą pokarmową.....	10
2.1.1. Choroby zakaźne, którym zapobiega się poprzez szczepienia	11
2.1.2. Ostre infekcje dróg oddechowych, w tym grypa i infekcje grypopodobne	13
2.1.3. Choroby przenoszone przez wektory i inne choroby odzwierzęce	15
2.1.4. Gruźlica.....	15
2.1.5. Działania przeciwepidemiczne	16
2.2. NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI	17
3 NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI	19
4 NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI	21
4.1 OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOŚCI I ŻYWIENIA.....	22
4.2 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI	23
4.3 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOŚCIĄ	23
4.4 OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ	24
4.5 ZMIANY W SKLEPIKACH SZKOLNYCH	25
4.6 WYTYCZNE DOBREJ PRAKTYKI HIGIENICZNEJ I PRODUKCYJNEJ	27
5 NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY	28
5.1. WODA PITNA.....	29
5.2. ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ.....	30
5.3. PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNYCH.....	31
6 NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	33
6.1 GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ	34
6.2 STAN SANITARNY OBIEKTÓW.....	35
6.3 KRYTA PŁYWALNIA - BASEN	35
7 WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY	36
7.1 WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY	37
7.2 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY.....	38
7.3 CHOROBY ZAWODOWE	38

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

8	NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY	40
9	WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH	42
9.1	STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW.....	42
10	ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA.....	43
11	LIDER BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO	46

ROZDZIAŁ 1

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA POWIATU

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Powiat proszowicki zajmuje powierzchnię 414,6 km².

W 2014 r. liczba ludności nieznacznie wzrosła w porównaniu z 2013 r. (wzrost o 28 osób) i wynosiła 43 892 osób (za Urzędem Statystycznym w Krakowie,

http://krakow.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_malopolskie/portrety_gmin/powiat_proszowicki/proszowice.pdf).

Powiat tworzy 6 gmin: miejsko-wiejska Proszowice i Nowe Brzesko, 4 gminy wiejskie: Koszyce, Koniusza, Pałecznica i Radziemice.

W powiecie proszowickim brak jest dużych zakładów produkcyjnych. Mocno rozwinięte jest natomiast rolnictwo.

Największy udział w strukturze zatrudnienia zajmuje gałąź gospodarki definiowana jako rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo >70%;

Następnie przemysł i budownictwo oraz handel, naprawa pojazdów samochodowych, transport i gospodarka magazynowa, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja. Pozostałe usługi zajmują około 15%.

Źródło: http://www.zasoby-ludzkie.wup-krakow.pl/powiat-15-powiat_proszowicki.html

krakow.stat.gov.pl

ROZDZIAŁ 2

2. OCENA SYTUACJI EPIDEMIOLOGICZNEJ

- Choroby zakaźne
- Nadzór nad szczepieniami ochronnymi

Tak, szczepię!

98%
tyle wynosi wskaźnik wyszczepialności w Polsce. W 2012 roku w Polsce zaszczepiono 1 320 000 dzieci i młodzieży do 19 roku życia, czyli ponad 98%!

0 zł
Szczepienia ujęte w kalendarzu szczepień jako obowiązkowe są w pełni refundowane przez państwo, a tym samym bezpłatne.

BEZPIECZEŃSTWO
Szczepionki są bezpieczne ponieważ przed dopuszczeniem ich do sprzedaży, każda zostaje dokładnie przebadana.

ODPOWIEDZIALNOŚĆ
Weź odpowiedzialność za zdrowie dziecka. Średnio każdego dnia na świecie na odrę umiera ok. 430 niezaszczepionych dzieci!

CHROŃ DZIECI!

Każde zaszczepione dziecko, zwiększa szansę uzyskania odporności zbiorowej. Zaszczepienie dziecka nie gwarantuje uzyskania całkowitej odporności na chorobę ale zmniejsza ryzyko zakażenia podczas kontaktu z osobą zakażoną.

Dziecko zaszczepione dziś, zyskuje odporność na przyszłe lata. Wzrost liczby wykonanych szczepień wpływa na spadek liczby zachorowań. Gdy dzieci nie będą szczepione, zachorowalność na choroby zakaźne w latach następnych gwałtownie wzrośnie!

2.1. CHOROBY ZAKAŻNE

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych oceniana jest na podstawie zgłoszeń podejrzeń i zachorowań na choroby zakaźne i zakażenia raportowanych przez lekarzy, a także na podstawie zgłoszeń biologicznych czynników chorobotwórczych raportowanych przez Kierowników laboratoriów, w przypadku powiatu proszowickiego laboratorium Szpitala Powiatowego. Dane te są rejestrowane, analizowane i przekazywane do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

Do wyliczenia współczynników zapadalności przyjęto liczbę ludności w powiecie proszowickim (wg GUS) na dzień 31.12.2014 roku wynoszącą 43 892 osoby oraz w województwie małopolskim 3 368 300 osób.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie proszowickim w latach 2011-2015 wraz z wyliczeniem zapadalności dla powiatu i Małopolski na rok 2015 przedstawiają tabele 1 i 2.

Tabela 1. Wybrane choroby zakaźne w powiecie proszowickim w latach 2011-2015

jednostki chorobowe	liczba zachorowań				
	2011	2012	2013	2014	2015
wirusowe zapalenie wątroby typu B (ostre i przewlekłe)	2	1	0	0	1
zakażenia HCV	5	2	1	0	1
bakteryjne zatrucia pokarmowe ogółem	8	9	9	18	11
w tym: salmonelozowe	6	9	9	18	11
gronkowcowe	0	0	0	0	0
jadem kiełbasianym	0	0	0	0	0
inne określone i nieokreślone	2	0	0	0	0
lamblioza	6	3	2	1	0
wirusowe zakażenia jelitowe ogółem	33	29	31	38	30
w tym: rotawirusowe	28	22	20	35	20
norowirusowe	0	0	0	0	2
inne i nieokreślone	5	7	11	3	8
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe	2	6	7	9	28
Biegunka i zapalenie żołądkowo-jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu	41	73	112	116	118
biegunki u dzieci do 2 lat ogółem	29	62	43	50	55
w tym: bakteryjne	0	4	1	1	0
wirusowe	18	17	11	12	12
o etiologii nieokreślonej	11	41	31	37	43
krztusiec	0	1	0	1	3
odra	0	0	0	0	0
świnka	1	1	3	5	0
różyczka	6	1	155	12	0
tężec	0	0	0	0	0
ostre porażenia wiotkie	0	0	0	0	0

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

ospa wietrzna	353	85	234	346	424
infekcje grypopodobne i grypa	24 555	23 777	23 710	20 966	26 476
zapalenia opon mózgowo- rdzeniowych wirusowe	2	1	0	2	0
zapalenia mózgu wirusowe i nieokreślone	0	0	1	2	0
w tym: zapalenie mózgu odkleszczowe	0	0	0	0	0
inwazyjna choroba meningokokowa ogółem	0	0	1	0	0
w tym:			0		
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych			1		
- posocznica					
inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> ogółem	0	0	1	0	1
w tym:			0		0
- zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych i/lub mózgu			1		0
- posocznica			0		0
- inne i nieokreślone					
inne bakteryjne zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych	0	0	1	1	1
zapalenie opon mózgowo-rdzeniowych nieokreślone	0	1	1	1	1
pełonica	19	27	21	5	10
róża	19	21	22	17	12
borelioza	0	5	4	5	1
gruźlica	16	12	11	7	12
kiła	0	0	0	1	3
rzeżączka	0	0	1	0	0
narażenie na wściekliznę*	22	17	16	19	22

* pokąsania, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

Tabela 2. Liczba zachorowań oraz zapadalność (na 100 tys. mieszkańców) na wybrane choroby zakaźne w powiecie proszowickim i w województwie małopolskim w 2015 r.

jednostki chorobowe	Województwo małopolskie		Powiat proszowicki	
	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000	liczba zachorowań	zapadalność na 100 000
Ostre infekcje układu oddechowego w tym grypa - ogółem	396 385	11 768,10	26 476	60 320,79
Ospa wietrzna	16088	477,63	424	966,01
Różyczka	172	5,11	0	0,00
Biegunki u dzieci do 2 lat ogółem*	5175	15,36	55	12,53
Pełonica	2458	72,97	10	22,78
Borelioza	1727	51,27	1	2,28
Narażenie na wściekliznę**	1389	41,24	22	50,12
Salmonelozy	1000	29,69	11	25,06
Róża	424	12,59	12	27,34
Świnka	192	5,70	0	0,00
Krztusiec	481	14,28	3	6,83

*zapadalność liczona na 10 000 dzieci

** pokąsania, po których podjęto szczepienia przeciw wściekliznie

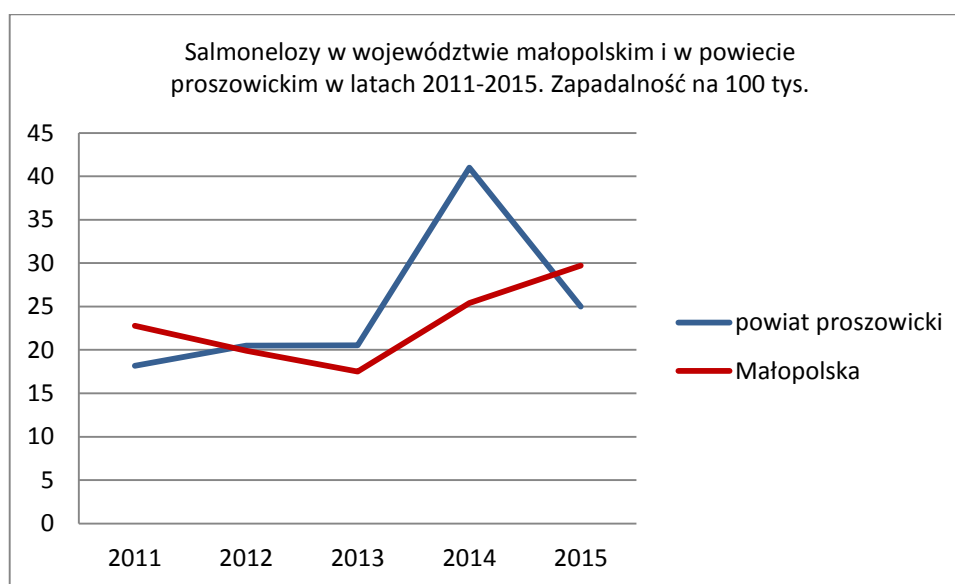
2.1.1. CHOROBY ZAKAŻNE PRZENOSZONE DROGĄ POKARMOWĄ

BAKTERYJNE I WIRUSOWE ZATRUCIA I ZAKAŻENIA POKARMOWE I JELITOWE

W 2015 roku na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 11 przypadków bakteryjnych zatruc pokarmowych.

Liczba zarejestrowanych zatruc pokarmowych wywołanych przez pałeczki *Salmonella* w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wyniosła 25,1 i była zbliżona do zanotowanej w Małopolsce (29,7).

Wykres 1. Salmonelozы w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2010-2014

W powiecie proszowickim nie zarejestrowano zbiorowego zatrucia odzwierzęcymi pałeczkami *Salmonella*.

W 2015 r. we wszystkich przypadkach wyizolowanym typem serologicznym była *Salmonella Enteritidis*. Najwięcej zachorowań objęło grupę wiekową 0-4 lat (7 przypadków).

Wg informacji zawartej w opracowaniu „Stan Sanitarny województwa małopolskiego w 2014 roku”: „Wysoki odsetek (66,1%) osób hospitalizowanych z powodu salmonelozы świadczy o wykonywaniu badań diagnostycznych głównie u osób leczonych szpitalnie. Tym samym wskazuje to na znaczne niedoszacowanie danych dotyczących salmonelloz. Nieżyty żołądkowo-jelitowe o lżejszym przebiegu, niewymagające hospitalizacji, w większości nie są diagnozowane. Takie przypadki zgłaszane są jako zatrucia o etiologii nieokreślonej, albo w ogóle nie są zgłaszane.”

Nieznacznie wzrosła liczba biegunek i zapaleń żołądkowo-jelitowych o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu ze 116 w 2014 roku do 118 w roku 2015. Zanotowano ponadto duży wzrost przypadków zachorowań na bakteryjne zakażenia jelitowe (z 9 w 2014r. do 28 w 2015). W 2014 roku zgłoszono łącznie 30 wirusowych zakażeń

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

jelitowych, w tym 20 o etiologii wirusowej – rotawirusowe (spadek z 35 w 2014r.). W roku sprawozdawczym zgłoszono 55 zespołów biegunkowych u dzieci do lat 2.

OGNISKA CHOROBY PRZENOSZONYCH DROGĄ POKARMOWĄ

W 2015 r. na terenie powiatu proszowickiego nie zarejestrowano podobnie jak w roku poprzednim zbiorowego zatrucia i zakażenia pokarmowego.

2.1.1 CHOROBY ZAKAŻNE, KTÓRYM ZAPOBIEGA SIĘ POPRZECZ SZCZEPIENIA

KRZTUŚCIEC

W powiecie proszowickim sytuacja w zakresie krztuśca jest stabilna. W 2015 roku zgłoszono 3 przypadki zachorowania na tę chorobę. Roczna zapadalność na 100 tys. mieszkańców dla powiatu proszowickiego wynosiła 6,83 a dla Małopolski wynosiła 14,28.

ODRA

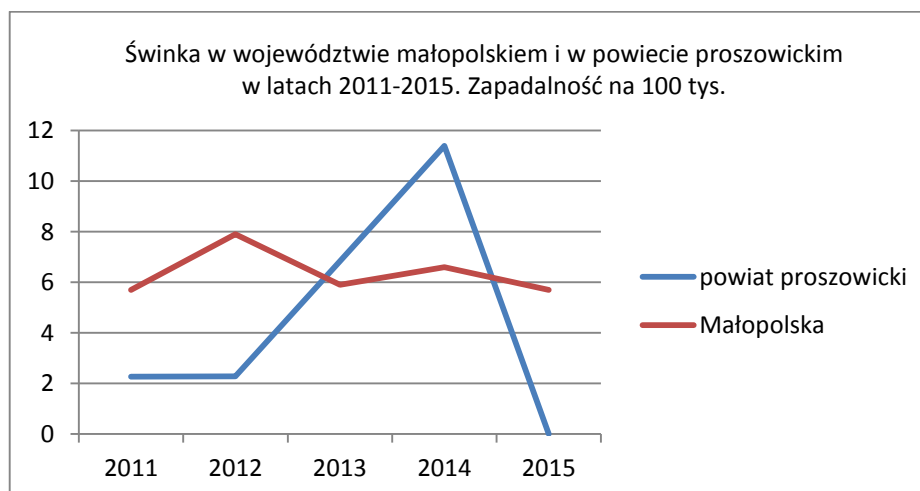
W ostatnich latach w Europie notuje się coraz więcej przypadków zachorowań na odrę. W powiecie proszowickim nie stwierdzono ani jednego podejrzenia ani zachorowania na tę chorobę.

Odra jest chorobą objętą przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) programem eliminacji, zgodnie z którym wymagane jest utrzymywanie wysokiego poziomu zaszczepienia oraz wykonywanie u osób podejrzanych o zachorowanie badań w kierunku obecności przeciwciał przeciwdrobnoustrojowych w klasie IgM. Częstość określona jest na 1 na 100 tys. mieszkańców.

ŚWINKA

W 2015 roku w powiecie proszowickim nie stwierdzono zachorowania na świnkę. Zapadalność w skali województwa wyniosła 5,7 na 100 tys. mieszkańców.

Wykres 2. Zapadalność na świnkę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2011–2015 (na 100 tys. mieszkańców)

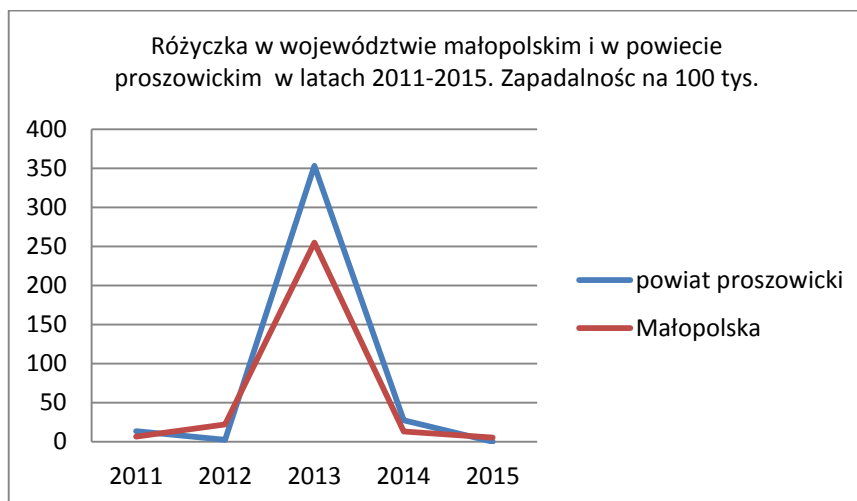

RÓŻYCZKA

Po epidemicznym wzroście zachorowań na różyczkę, który nastąpił w 2013 roku, w roku 2015 w powiecie proszowickim nie stwierdzono zachorowań, a w Małopolsce nastąpił spadek zapadalności do 5,1 na 100 tys. mieszkańców.

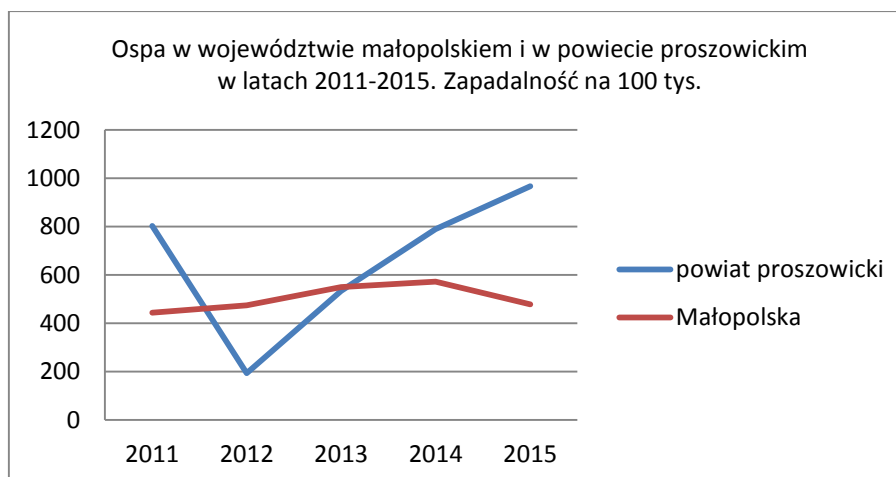
Wykres 3. Zapadalność na różyczkę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2011–2015 (na 100 tys. mieszkańców)

OSPA WIETRZNA

2015 rok był kolejnym w którym w powiecie proszowickim notowano zwiększoną zachorowalność na ospę. W 2015 roku ponownie zanotowano większą zapadalność niż w województwie małopolskim.

Wykres 4. Zapadalność na ospę wietrzną w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2011–2015 (na 100 tys. mieszkańców)

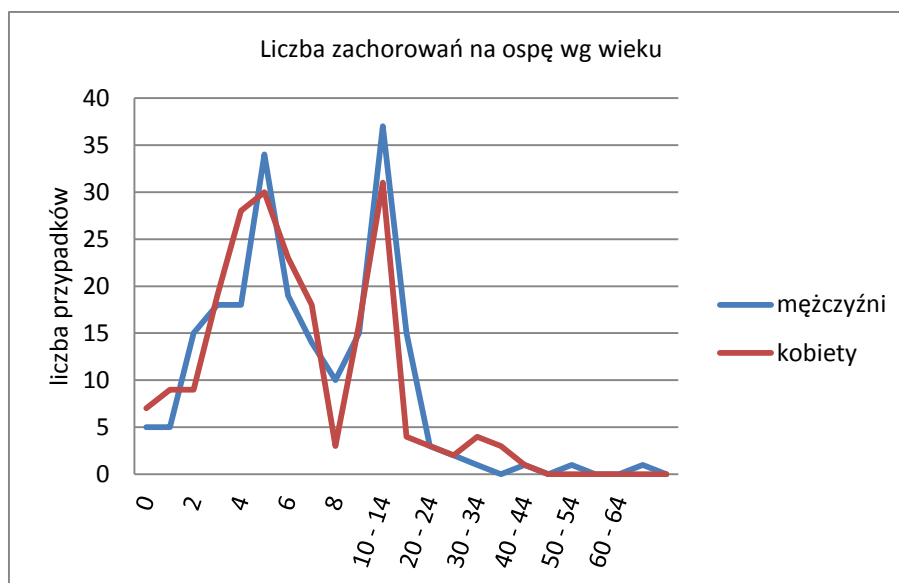

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W 2015 roku w powiecie proszowickim zachorowało 212 mężczyzn i 202 kobiety. Najwięcej zachorowań wystąpiło w grupie dzieci w wieku 10-14 lat, a następnie w grupie 5- latków. Najstarsza osoba jaka zachorowała była w przedziale wieku 65-74 lat. Na 424 przypadki zachorowań, 414 dotyczyło osób nieszczepionych. 3 osoby nie dysponowały wiedzą w zakresie swojej historii szczepień, jedna poddała się immunizacji 2 dawkami szczepionki.

Wykres 5. Rozkład zachorowań na ospę w powiecie proszowickim w 2015 roku w grupach wiekowych

BŁONICA I POLIOMYELITIS

W roku 2015 r. nie stwierdzono przypadków zachorowania na błonicę i poliomyelitis.

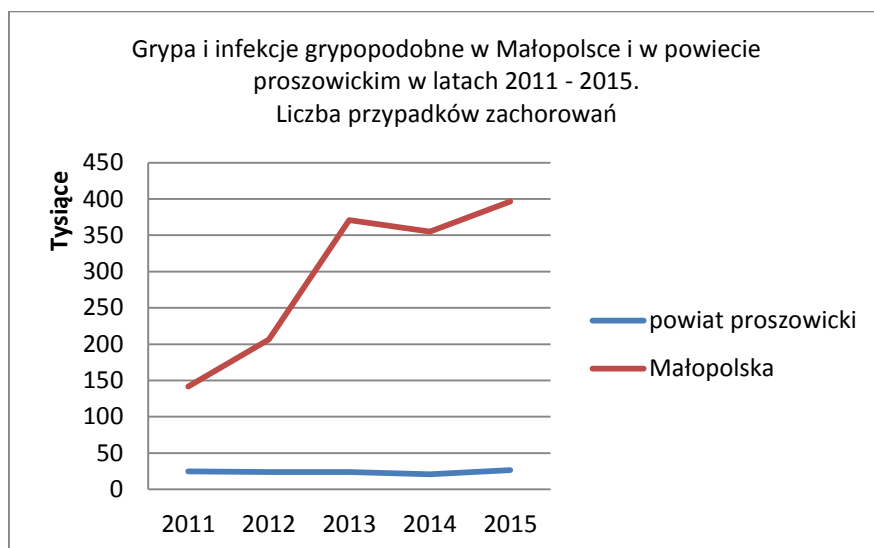
Zgodnie z programem WHO dotyczącym eradykacji poliomyelitis, nadzorowi epidemiologicznemu podlegają zachorowania z objawami ostrych porażień wiotkich u dzieci do lat 15. Według założeń programu występują one w tej grupie wiekowej z częstością około 1 przypadku na 100 tys. dzieci na rok. WHO zaleciło zgłaszanie ostrych porażień wiotkich jako wskaźnika czułości nadzoru nastawionego na wyszukiwanie przypadków poliomyelitis w okresie działań zmierzających do eradykacji (wykorzenia) tej choroby. W 2015 r. na terenie powiatu proszowickiego nie stwierdzono takich porażień. Zgodnie ze strategią Światowej Organizacji Zdrowia (WHO) zawartą w dokumencie Endgame Strategic Plan 2013 - 2018, do końca 2018 roku przewidziana jest eradykacja zachorowań na poliomyelitis. W maju 2015 roku przyjęto Rezolucję 68 Światowego Zgromadzenia Zdrowia w sprawie poliomyelitis, której jednym z najistotniejszych elementów jest wezwanie krajów członkowskich WHO do wycofania z użytku trójwartentnej żywej szczepionki doustnej przeciw poliomyelitis tOPV i zastąpienie jej szczepionką dwuwalentną bOPV lub rezygnacja ze szczepień szczepionką żywą na rzecz szczepionki inaktywowanej IPV, co stanowi jeden z elementów programu eradykacji poliomyelitis. W związku z tym wskazane jest jednocześnie zaprzestanie stosowania przeprowadzania szczepień atenuowanym szczepem wirusa polio typu 2 i nie wprowadzanie go do środowiska.

2.1.2 OSTRE INFEKcje DRÓG ODDECHOWYCH, W TYM GRYPA I INFEKcje GRYPOPODOBNE

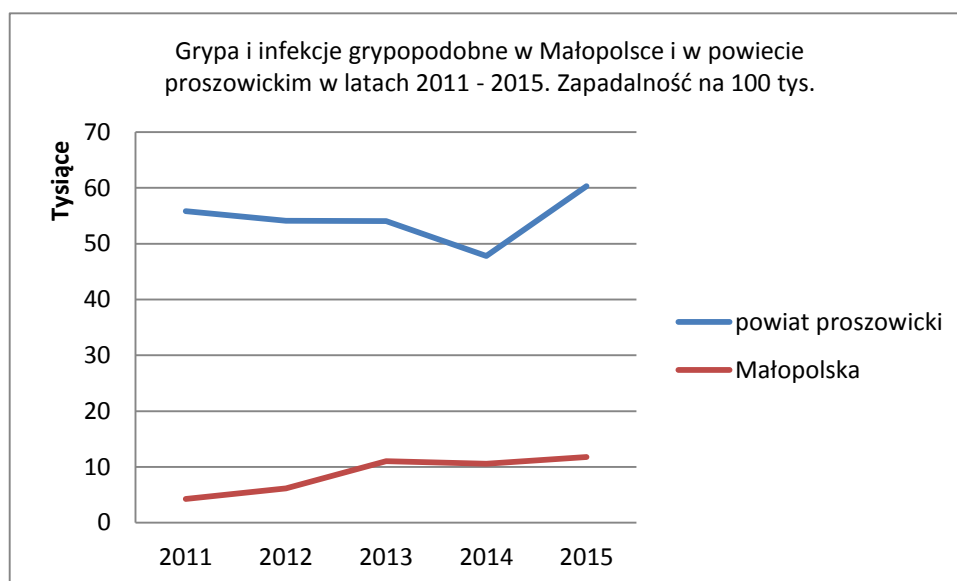
Najczęściej występującymi chorobami zakaźnymi są ostre infekcje dróg oddechowych. W ostatnich kilku latach notuje się bardzo wysoką liczbę tych zachorowań.

Wykres 6. Liczba zgłoszonych zachorowań dotyczących infekcji dróg oddechowych (w tym grypy i infekcje grypopodobne) w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2011–2015

Zapadalność w powiecie proszowickim była ok. 5 razy większa niż średnia wyliczona dla województwa małopolskiego. Wśród chorych 73 osoby wymagały hospitalizacji. Główną przyczyną skierowania do szpitala były powikłania ze strony układu oddechowego. Nie zanotowano zgonu.

Wykres 7. Zapadalność na grypę i infekcje grypopodobne w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2011–2015

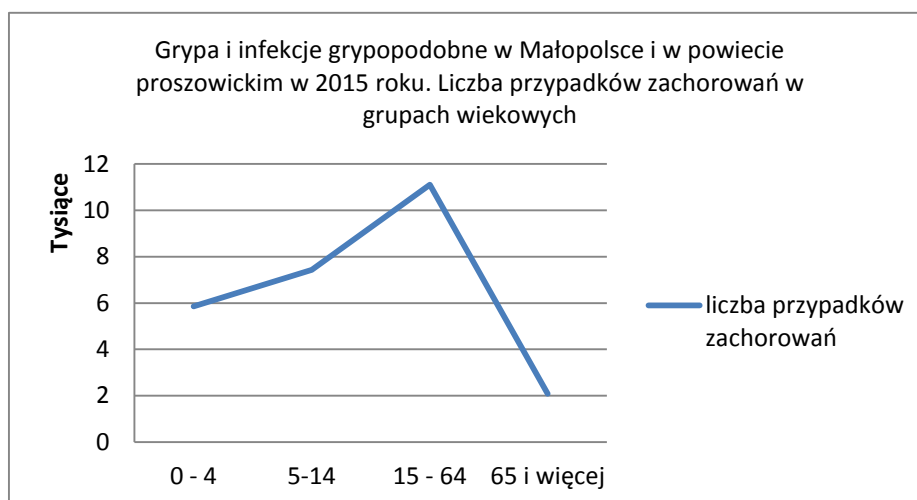

Najwięcej przypadków zachorowań odnotowano wśród osób w wieku 15 do 64 lat.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Wykres 8. Liczba przypadków zachorowań na grypę i podejrzenia grypy z podziałem na grupy wiekowe w roku 2015

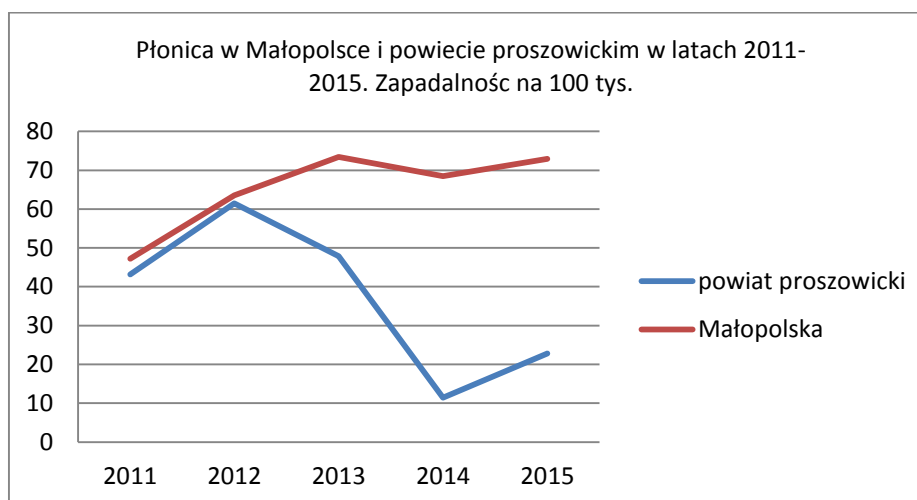

Bardzo ważnym elementem zapobiegającym grypie są szczepienia ochronne. W 2015 roku poddało się im 992 osób, co stanowi 2,3% populacji powiatu proszowickiego. W Małopolsce szczepieniom poddało się 4,7% populacji. Jest to ponad 2 krotnie więcej zaszczepionych niż w powiecie proszowickim. Jednak nadal odsetek ten jest niezadowalający. W powiecie proszowickim zapadalność na grypę i infekcje grypopodobne utrzymuje się od wielu lat na kilkakrotnie wyższym poziomie niż w Małopolsce. Dlatego też zdecydowanie należy apelować o poddawanie się immunizacji przeciwko tej chorobie. Jest to najskuteczniejsza metoda profilaktyki przeciwgrypowej.

PŁONICA

W 2014 roku nastąpił gwałtowny spadek liczby zarejestrowanych przypadków zachorowań na płonicę. W 2015r. liczba zachorowań wzrosła. Zapadalność jednak znacząco odbiega od średniej wyliczonej dla województwa małopolskiego.

Wykres 9. Zapadalność na płonicę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim w latach 2011–2015 (na 100 tys. mieszkańców)

2.1.3 CHOROBY PRZENOSZONE PRZEZ WEKTORY I INNE CHOROBY ODZWIERZĘCE

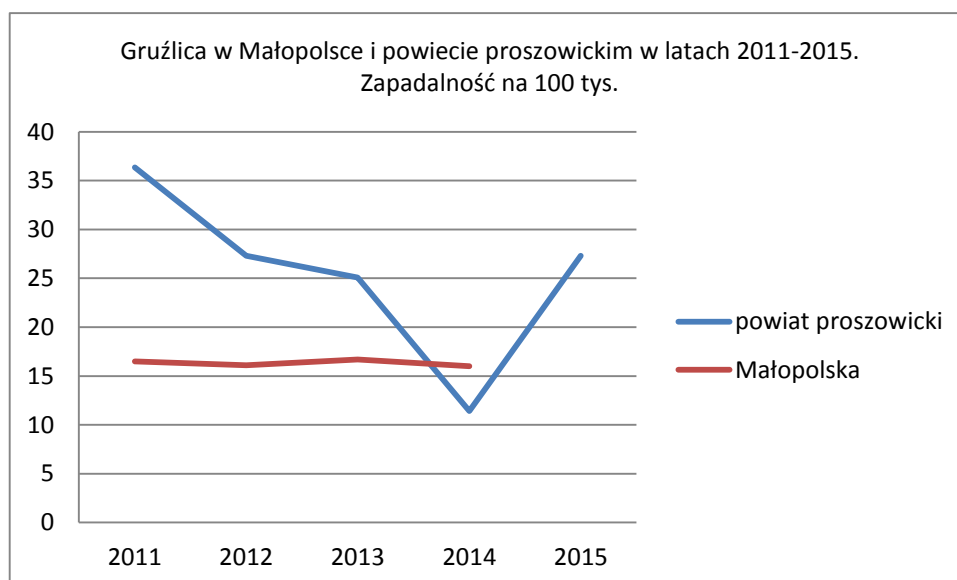
WŚCIEKLIZNA I PRZYPADKI POKĄSAŃ PRZEZ ZWIERZĘTA

W roku 2015 nie odnotowano przypadku zachorowania człowieka na wściekliznę. Odnotowano 50 przypadków pogryzień i innych kontaktów ze zwierzętami takich jak: podrapania czy oślinienia. W 22 przypadkach z uwagi na brak możliwości wykluczenia wścieklizny u zwierzęcia, osoby poszkodowane poddano szczepieniom przeciw wściekliznie (w 2014 roku było to 19 osób).

2.1.4 GRUŻLICA

W roku 2015 na terenie powiatu proszowickiego odnotowano 12 nowych przypadków zachorowania na gruźlicę. Zapadalność w przeliczeniu na 100 tys. mieszkańców wyniosła 27,3 (w 2014 r. - 16,1, a w 2013 r. – 25,3).

Wyk. 10 Zapadalność na gruźlicę w województwie małopolskim i w powiecie proszowickim za lata 2011–2015*

*Brak danych za 2015 rok z terenu Małopolski

Tabela 3. Liczba przypadków zachorowań na gruźlicę w roku 2015 z podziałem na grupy wiekowe

Liczba przypadków zachorowań	Przedział wiekowy					Płeć chorego kobieta	Płeć chorego mężczyzna	Liczba zgonów z powodu gruźlicy	
	0-14	15-19	20-44	45-64	65 i więcej			K	M
12	0	0	5	3	4	4	8	1	2

2.1.5 DZIAŁANIA PRZECIWEPIDEMICZNE

Aby móc na bieżąco analizować sytuację epidemiologiczną na terenie powiatu i skutecznie przeciwdziałać ewentualnym sytuacjom niepożądanym, mającym wpływ na zdrowie publiczne konieczne jest zgłaszanie przez zobowiązane przepisami osoby podejrzenia i zachorowania na choroby zakaźne a także dodatnie wyniki badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych. Obowiązek raportowania wynika z Ustawy o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi z dnia 5 grudnia 2008 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2013r. poz. 947 z późn. zm.). W myśl tego przepisu lekarze mają obowiązek zgłaszania podejrzenia lub rozpoznania zakażenia, choroby zakaźnej lub zgonu z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu. Obowiązek ten ciąży również na kierowniku szpitala w przypadku osób przyjmowanych do szpitala z powodu zakażenia lub choroby zakaźnej lub poddanych hospitalizacji z innych przyczyn, u których rozpoznano zakażenie lub chorobę zakaźną. Kierownik laboratorium wykonującego badania w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych również ma obowiązek zgłoszenia dodatniego wyniku badania w kierunku tych czynników. Lista czynników, które należy zgłosić stanowi załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie biologicznych czynników chorobotwórczych podlegających zgłoszeniu, wzorów formularzy zgłoszeń dodatnich wyników badań w kierunku biologicznych czynników chorobotwórczych oraz okoliczności dokonywania zgłoszeń.

Państwowa Inspekcja Sanitarna prowadzi również działania w zakresie edukacyjnym, których celem jest przeciwdziałanie zakażeniom i chorobom zakaźnym.

SEZON NA KLESZCZA

GDZIE? KIEDY?

- ✓ W OKRESIE OD MAJA DO PIERWSZYCH PRZYMROŻKÓW
- ✓ W LESIE, NA ŁĄCE, ALE TAKŻE W PARKACH I PRZYDOMOWYCH OGRÓDKACH

JAK SIE CHRONIĆ?

- ✓ PAMIĘTAJ O ODPWIEDNIEM UBRANIU I NAKRYCIU GŁOWY - ZAŁÓŻ KURTKE LUB KOSZULĘ Z DŁUGIM REKAWEM, DŁUGIE SPODNIE, WYSOKIE BUTY
- ✓ WYBIERZ JASNE UBRANIA - ŁATWIEJ ZAUWAŻYSZ KLESZCZA
- ✓ STOSUJ PREPARATY ODSTRASZAJĄCE KLESZCZE, ZACHOWAJ SZCZEGÓLNA OSTROŻNOŚĆ PODCZAS ICH STOSOWANIA U DZIECI
- ✓ DOKŁADNIE OBEJRZYJ SKÓRĘ PO POWROCIE ZE SPACERU

JAK USUNĄĆ KLESZCZA?

- ✓ USUŃ KLESZCZA SPECJALNYM ZESTAWEM DO USUWANIA KLESZCZY LUB PESETA
- ✓ UCHWYĆ KLESZCZA TUŻ PRZY SKÓRZE, ZA PRZEDNIĄ CZEŚĆ CIAŁA, A NASTĘPNIE MOCNYM, ZDECYDOWANYM RUCHEM, POCIĄGNIJ KU GRÓRZE. RANĘ ZDEZYNFEKUJ WODĄ UTLENIONĄ
- ✓ KLESZCZA NIE NALEŻY ZGNIATAĆ, WYKRĘCAĆ, SMAROWAĆ TŁUSZCZAMI, ANI PRZYPALAĆ OGNIEM!

JAKIE MIEJSCE?

- ✓ OBSERWUJ MIEJSCE PO UKASZENIU, GDY POJAWI SIĘ RUMIEŃ, IDŹ DO LEKARZA
- ✓ JEŚLI RUMIEŃ NIE WYSTĄPIŁ W CIĄGU 1-5 TYG., MOŻESZ ZBADAĆ KREW, ABY UPEWNIĆ SIĘ, ŻE KLESZCZ NIE ZARAZIŁ CIĘ BORELIOZĄ

KIEDY DO LEKARZA?

2.2. NADZÓR NAD SZCZEPIENIAMI OCHRONNYMI

Nadzór nad szczepieniami ochronnymi w 2015r. prowadzony był w stosunku do 9978 dzieci i młodzieży w rocznikach 1996 do 2015. Poniżej przedstawiona informacja na temat poziomu wykonania szczepień oparta została o dane zebrane w ramach obowiązkowych sprawozdań rocznych MZ-54. Druk sprawozdawczy przygotowywany jest przez pracowników podstawowej opieki zdrowotnej podmiotów leczniczych realizujących świadczenia z zakresu szczepień ochronnych. Następnie dane kumulowane są w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach, a stąd druk zbiorczy przekazywany jest do Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie. Na terenie powiatu proszowickiego świadczenia z zakresu szczepień realizowane były w 17 punktach szczepień. Stan zaszczepienia dzieci i młodzieży był bardzo wysoki, jednak w wybranych rocznikach wskaźnik wyszczepialności był niższy w porównaniu do roku 2014, co ma związek z problemem z dostępnością do niektórych preparatów szczepionkowych. W/w sytuacja uległa poprawie pod koniec ubiegłego roku, gdy na rynku pojawiły się poszczególne brakujące szczepionki.

Osiągnięty wskaźnik procentowy realizacji szczepień ochronnych gwarantuje utrzymanie odporności zbiorowskiej oraz korzystnej sytuacji epidemiologicznej w tym zakresie.

Tabela 4. Realizacja szczepień obowiązkowych w powiecie proszowickim w roku 2015 dla grup wiekowych objętych obowiązkiem szczepień

rocznik	Rodzaj szczepienia	Wskaźnik %
2015	WZW B	100
	GRUŻLICA	99,4
	Błonica-Tężec-Krztusiec	63,9
	POLIO	63,3
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b – (I dawka)	57,8
2014	WZW B	100
	Błonica-Tężec-Krztusiec	99,1
	POLIO	99,4
	Odra-Świnka-Różyczka	90,9
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b (szczepienie podstawowe)	99,3
2013	Błonica-Tężec-Krztusiec	96,5
	POLIO	99,8
	Odra-Świnka-Różyczka	99,5
	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b (szczepienie podstawowe)	99,7
2010	BŁONICA - TĘŻEC	58,6
	KRZTUSIEC	58,6
	POLIO	66,9
2009	BŁONICA - TĘŻEC	97,4
	KRZTUSIEC	97,4
	POLIO	97,4
2006	Odra-Świnka-Różyczka	100
	Odra-Świnka-Różyczka – (dziewczynki)	100
2005	Odra-Świnka-Różyczka – (dziewczynki)	100
1998	Tężec-Błonica	98,3
1996	Tężec-Błonica	94,7

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W Tabeli nr 4 przedstawiono liczbę osób zaszczepionych w ramach szczepień zalecanych.

Tabela 5. Realizacja szczepień zalecanych w powiecie proszowickim w roku 2015

	Szczepienia przeciwko:	Liczba osób zaszczepionych
1.	WZW typu A	1
2.	Błonica	2
3.	Ospa wietrzna	60
4.	Odra, świnka, różyczka	10
5.	Kleszczowe zapalenie mózgu	12
6.	Grypa	992
7.	Zakażenia <i>Neisseria meningitidis</i>	50
8.	Zakażenia <i>Streptococcus pneumoniae</i>	182
9.	Biegunka rotawirusowa	171
10.	Wścieklizna	29
11.	Tężec	1132
12.	<i>Haemophilus influenzae</i> typu b	2
13.	Zakażenia wirusem brodawczaka ludzkiego	15
14.	Poliomyelitis	1

W roku 2015 na terenie powiatu proszowickiego nie zarejestrowano przypadku niepożądanego odczynu poszczepiennego. W 2015 roku 6 osób uchylało się od wykonania obowiązkowych szczepień ochronnych, z czego 1 osoba wykonała w/w obowiązek przed końcem roku.

ROZDZIAŁ 3

3 NADZÓR SANITARNY NAD PODMIOTAMI LECZNICZYMI

W ramach działań podejmowanych w 2015 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną w zakresie zapobiegania oraz zwalczania chorób zakaźnych i zakażeń prowadzono bieżący nadzór sanitarny nad podmiotami leczniczymi. Pod nadzorem pionu epidemiologii Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu proszowickiego znajdowało się 70 podmiotów.

Skontrolowano 60 podmiotów leczniczych. Samodzielny Publiczny Zespół Opieki Zdrowotnej w Proszowicach, ul. Kopernika 13, 13-100 Proszowice, Gminny Ośrodek Zdrowia, Wierzbno 2, 32-104 Koniusza, Wiejki Ośrodek Zdrowia, Niegardów 72, Zespół wyjazdowy szpitala w Proszowicach, pozostają od 2010 r. pod nadzorem Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Krakowie.

25 września 2015r. ukazała się Ustawa o zmianie ustawy o Państwowym Ratownictwie Medycznym, ustawy o działalności leczniczej oraz ustawy o zmianie ustawy o działalności leczniczej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015r., poz. 1887). Dokument ten w art. 2 zmienia brzmienie art. 207 ust. 1 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011r. o działalności leczniczej, której nadaje brzmienie: „Podmiot wykonujący działalność leczniczą w dniu wejścia w życie ustawy, niespełniający wymagań (...), dostosuje pomieszczenia i urządzenia do tych wymagań do dnia 31 grudnia 2017 roku.”

Tabela 6. Liczba podmiotów nadzorowanych i skontrolowanych w 2015 roku

Kategorie podmiotów objętych nadzorem	Liczba podmiotów w ewidencji	Liczba podmiotów skontrolowanych
Zakłady opiekuńczo-lecznicze i Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze	1	1
Przychodnie i ośrodki zdrowia	21	19
Niezabiegowe praktyki lekarskie	26	8
Zabiegowe praktyki lekarskie	5	4
Indywidualne praktyki lekarzy dentystów	12	8
Praktyki pielęgniarek i położnych	5	3
Punkty szczepień	17	17

W 2015 roku wydano 16 decyzji merytorycznych i 13 decyzji płatniczych oraz wystawiono 1 mandat karny.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W 2015 r. udostępniliśmy Państwu na stronie internetowej Powiatowej Stacji poradnik **“JAK BEZPIECZNIE I HIGIENICZNIE ŚWIADCZYĆ USŁUGI W GABINECIE STOMATOLOGICZNYM”**, przygotowany przez zespół redakcyjny Oddziału Nadzoru Epidemiologii Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie.

Projekt powstał w celu zwiększenia bezpieczeństwa zarówno pracowników jak i pacjentów gabinetów stomatologicznych.

Poradnik: **“JAK BEZPIECZNIE I HIGIENICZNIE ŚWIADCZYĆ USŁUGI W GABINECIE STOMATOLOGICZNYM”** został pozytywnie zaopiniowany przez panią prof. Jolantę Pytko-Polończyk Konsultanta Wojewódzkiego w Dziedzinie Stomatologii Zachowawczej z Endodontcją. Zachęcamy do zaznajomienia się z jego treścią. Link: <http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/index.php/obszarydzialan/nadzor-sanitarny/89-epidemiologia/297-poradnik-dla-gabinetow-stomatologicznych>

ROZDZIAŁ 4

4 NADZÓR SANITARNY NAD OBIEKTAMI ŻYWNOŚCIOWO - ŻYWIENIOWYMI

- **Ogólna ocena obiektów żywności i żywienia**
- **Współpraca z innymi instytucjami**
- **Ocena jakości zdrowotnej środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**
- **Obowiązek rejestracji działalności rolniczej**
- **Zmiany w sklepikach szkolnych**
- **Wytyczne dobrej praktyki higienicznej i produkcyjnej**

4.1 OGÓLNA OCENA OBIEKTÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

Państwowa Inspekcja Sanitarna powiatu proszowickiego w 2015 roku obejmowała nadzorem 1344 obiektów żywności i żywienia. O 807 obiektów więcej niż w roku ubiegłym. Łącznie przeprowadzono 401 kontroli sanitarnych. Wydano 39 decyzji nakazujące usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, w tym 2 decyzje zakazujące wprowadzenie produktu do obrotu oraz 1 decyzję o unieruchomieniu.

Tabela 7. Podstawowe wskaźniki działalności nadzorowej w powiecie proszowickim w roku 2015

Rodzaj danych	2015
Liczba obiektów wg. ewidencji	1344
% obiektów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	14,07
% obiektów z wdrożonym systemem HACCP	11,24
Liczba obiektów skontrolowanych	217
Liczba obiektów ocenionych	197
Liczba kontroli	401
Wskaźnik częstotliwości	0,30
Liczba decyzji	39
Liczba decyzji zakazujących wprowadzenie do obrotu	2
Liczba decyzji o unieruchomieniu	1
Liczba mandatów	25
Wysokość średniego mandatu (zł)	224
Liczba wniosków do sądu	0
Liczba wniosków o nałożenie kar pieniężnych	0
Liczba pobranych próbek żywności i przedmiotów użytku	77
Odsetek próbek kwestionowanych	8,5%

Tabela 8. Liczba obiektów nadzorowanych oraz liczba obiektów skontrolowanych w 2015 roku.

Obiekt	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych
Sklepy spożywcze	172	92
Inne obiekty obrotu żywnością	31	5
Piekarnie	4	4
Obiekty ruchome i tymczasowe	64	17
Kioski	11	2
Zakłady żywienia zbiorowego otwartego	40	32
Magazyny hurtowe	21	9

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Wytwórnice lodów	2	2
Ciastkarnie	1	1
Automaty	10	8
Zakłady przemysłu zbożowo-młynarskiego	5	5
Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	24	17
Środki transportu	28	16
Przetwórnice owocowo-warzywne	1	1
Wytwórnia makaronów	1	1
Wytwórnia środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego	1	1
Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	1	1
Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	2	1
Inne wytwórnice żywności	925	2

4.2 WSPÓŁPRACA Z INNYMI INSTYTUCJAMI

Na zaproszenie koordynatorów realizujących program „Promocja zdrowia wśród młodzieży gimnazjalnej” przeprowadzono prelekcję z zakresu zdrowego żywienia skierowaną do młodzieży uczącej się w Gimnazjum w Proszowicach. Działania w tym zakresie będą kontynuowane w 2016 r.

4.3 OCENA JAKOŚCI ZDROWOTNEJ ŚRODKÓW SPOŻYWCZYCH ORAZ MATERIAŁÓW I WYROBÓW PRZEZNACZONYCH DO KONTAKTU Z ŻYWNOCIĄ

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Proszowicach bierze udział w poborze próbek żywności w związku z „Planem pobierania próbek do badania żywności w ramach urzędowej kontroli i monitoringu dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej województwa małopolskiego na 2015 rok” opracowanego na podstawie krajowego planu ramowego, na terenie Małopolski w roku 2015 przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Krakowie. W 2015 roku pobrano 77 próbek żywności i kosmetyków. Próbki pobierano u producentów, w zakładach żywienia zbiorowego oraz w miejscach obrotu hurtowego i detalicznego.

Badania przeprowadzono w kierunku: czystość mikrobiologiczna oraz zanieczyszczenia: pozostałości pestycydów, metalami szkodliwymi dla zdrowia, mikotoksynami, azotanami, substancji dodatkowych, skażeniami promieniotwórczymi, WWA, pozostałe parametry, izomerami trans, zawartości glutenu.

Na podstawie badań laboratoryjnych zakwestionowano 11 próbek.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Tabela 9. Liczba próbek zbadanych w grupach produktów w roku 2015

Grupa produktów	Liczba próbek zbadanych
	2015
Mięso, podroby i produkty mięsne	4
Zioła i przyprawy	5
Mleko i przetwory	22
Ziarno zbóż i przetwory	4
Wyroby cukiernicze i ciastkarskie	10
Warzywa w tym strączkowe	19
Środki spożywcze specjalnego przeznaczenia żywieniowego	8
Opakowanie żywności	1
Trawa	1

Ponadto skontrolowano 3 próbki kosmetyków.

4.4 OBOWIĄZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ

W 2015 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach kontynuował intensywne działania zmierzające do wyegzekwowania obowiązku rejestracji działalności rolniczej. Nawiązano współpracę z wójtami i sołtysami, Burmistrzem Gminy i Miasta Nowe Brzesko, Burmistrzem Proszowic oraz ze Starostą proszowickim. Przedstawiciele PPIS uczestniczyli w kilku spotkaniach zwołanych m.in. przez sołtysów dla rolników a także zorganizowanych przez radnych powiatowych Małopolskiej Izby Rolniczej, przedstawicieli Gminy Proszowice, Gminy Radziemice i Gminy Koszyce. Na spotkaniach rozdawane były formularze rejestracyjne i ulotki informacyjne. Skierowano prośbę do Wójtów i Burmistrzów o zamieszczenie informacji o obowiązku rejestracji na stronach internetowych Urzędów Gmin. Przygotowana ulotka informacyjna została również zamieszczona na tablicy ogłoszeń Starostwa Powiatowego. Informacja z tego zakresu została ponadto przekazana członkom Komisji Rolnictwa i Rozwoju Gospodarczego na zwołanym przez nich posiedzeniu. Pisma skierowane zostały również do Terenowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Proszowicach, Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Plakaty informacyjne dla rolników zamieszczane były w miejscach publicznych, w skupach i sklepach ze środkami ochrony roślin – za zgodą ich właścicieli.

Poinformowano również o działaniach i sankcjach karnych które PPIS zobligowany jest wdrożyć w momencie stwierdzenia braku posiadania zaświadczenia o wpisie do rejestru obiektów nadzorowanych przez tut. organ.

Szczegółowe wytyczne i formularze możecie Państwo znaleźć pod

nижej wskazanym adresem:
<http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/index.php/obszary-dzialan/nadzor-sanitarny/86-zywienie/273-obowiazek-rejestracji-dzialalnosci-rolniczej>

Formularze dostępne są również bezpośrednio w siedzibie Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Proszowicach, ul. Grzymały – Siedleckiego 2.

Przypominamy, że obowiązek rejestracji w Państwowej Inspekcji Sanitarnej **działalności rolniczej** dotyczy rolników produkujących oraz wprowadzających żywności do obrotu.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Obowiązek rejestracji lub zatwierdzenia działalności podmiotów działających na rynku wytwórców żywności wynika z art. 61-67 ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia (tekst jednolity Dz. U. 2015 r. poz. 594). Zgodnie z art. 61 wskazanej ustawy Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny jest organem właściwym w sprawach rejestracji, zatwierdzania, zawieszania oraz cofania zatwierdzenia zakładów, które m.in.: produkują lub wprowadzają do obrotu żywność pochodzenia niezwierzęcego. Rejestracja dotyczy produkcji pierwotnej (podstawowej), która jest zdefiniowana w art. 3 ust. 17 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 i oznacza produkcję, uprawę lub hodowlę produktów podstawowych, w tym zbiory (...).

Tabela 10. Liczba gospodarstw zgłoszonych do rejestru PPIS w Proszowicach (stan na 31.12.2015 r.)

Gmina	Liczba zarejestrowanych gospodarstw rolnych
Proszowice	222
Koszyce	49
Koniusza	454
Pałacznica	38
Radziemice	73
Nowe Brzesko	153

OBYWIAZEK REJESTRACJI DZIAŁALNOŚCI ROLNICZEJ W PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach informuje, że istnieje obowiązek rejestracji działalności rolniczej polegającej na **produkcji oraz wprowadzaniu żywności do obrotu**. Aby uzyskać wpis do Rejestru, należy wypełnić i dostarczyć do siedziby PSSE w Proszowicach ul. Grzymały-Siedleckiego 2, właściwy druk dostępny na stronie internetowej psseproszowice.wsse.krakow.pl lub w siedzibie PSSE w Proszowicach.

Rejestracja jest bezpłatna.

Wszelkie dodatkowe informacje dotyczące rejestracji działalności rolniczej można uzyskać poprzez kontakt pod numerami telefonów: 12 386 13 20 lub 12 386 00 15.

4.5 ZMIANY W SKLEPIKACH SZKOLNYCH

W dniu 1 września 2015 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach.

Środki spożywcze dozwolone w sklepikach

według załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2015 poz. 1256)

KANAPKI

- pieczywo razowe lub pełnoziarniste: żytnie, pszenne, mieszane lub pieczywo bezglutenowe;
- z przetworami mięsnymi zawierającymi co najmniej 70% mięsa i nie więcej niż 10 g tłuszczu w 100 g produktu gotowego do spożycia
- z przetworami z ryb zawierającymi co najmniej 60% mięsa ryb, skorupiaków lub mięczaków w 100 g produktu gotowego do spożycia
- z jajami
- z serem (z wyłączeniem sera topionego)
- z wyrobami z nasion roślin strączkowych, orzechami, nasionami, olejem, masłem, margaryną miękką kubkową niearomatyzowaną lub ich mieszankami, ziołami lub ich przyprawami świeżymi lub suszonymi bez dodatku soli
- z warzywami lub owocami
- z ketchupem (o produkcji którego użyto nie mniej niż 120 g pomidorów do 100 g produktu gotowego do spożycia)
- bez soli, bez sosów, bez majonezu

PRODUKTY ZBOŻOWE (każdy produkt uzyskany z pszenicy, ryżu, owsa, kukurydzy, jęczmienia czy ziarna innego zboża. Np. pieczywo, makaron, płatki owsiane, kasze):

- bez dodatku cukru i substancji słodzących
- niskie zawartości sodu/soli (nie więcej niż 0,12 sodu na 100 g lub 100 ml produktu lub obniżenie zawartości sodu/soli o co najmniej 25% w porównaniu z produktem podobnym, **WYJĄTEK PIECZYWO**: zawartość sodu nie więcej niż 450 mg w 100 g gotowego do spożycia produktu)

SALATKI LUB SURÓWKI (warzywne i owocowe):

- z przetworami mięsnymi zawierającymi co najmniej 70% mięsa i nie więcej niż 10 g tłuszczu w 100 g produktu gotowego do spożycia
- z przetworami z ryb zawierającymi co najmniej 60% mięsa ryb, skorupiaków lub mięczaków w 100 g produktu gotowego do spożycia
- z jajami
- z serem (z wyłączeniem sera topionego)
- z wyrobami z nasion roślin strączkowych, orzechami, nasionami, olejem, masłem, margaryną miękką kubkową niearomatyzowaną lub ich mieszankami, ziołami lub ich przyprawami świeżymi lub suszonymi bez dodatku soli

Środki spożywcze dozwolone w sklepikach

według załącznika nr 1 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 roku w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. 2015 poz. 1256)

NAPOJE

- naturalne wody mineralne (nisko i średniozmineralizowane), źródlane i stolowe w opakowaniach jednostkowych
- soki owocowe, warzywne, owocowo-warzywne w opakowaniach do 330 ml, bez dodatku cukru i substancji słodzących, o niskiej/obniżonej zawartości sodu/soli (nie więcej niż 0,12 sodu na 100 g lub 100 ml produktu lub obniżenie zawartości sodu/soli o co najmniej 25% w porównaniu z produktem podobnym)
- przeciera, musy owocowe, warzywno-owocowe, warzywne, bez dodatku cukru, substancji słodzących i soli
- koktajle owocowe, warzywne, owocowo-warzywne na bazie mleka lub napojów zastępujących mleko: napój sojowy, ryżowy, owsiany, kukurydziany, gryczany, orzechowy, migdałowy, produktów mlecznych lub produktów zastępujących produkty mleczne
- inne napoje przygotowywane na miejscu bez dodatku cukrów, substancji słodzących:

herbata z owocami, mlekiem lub napojami zastępującymi mleko; napój sojowy, ryżowy, owsiany, kukurydziany, gryczany, orzechowy, migdałowy – dosładzane tylko miodem pszczelim
napary owocowe – niearomatyzowane, opcjonalnie z owocami – dosładzane tylko miodem pszczelim

PRODUKTY MLECZNE

- mleko bez dodatku cukru i substancji słodzących
- napoje sojowe, ryżowe, owsiane, kukurydziane, gryczane, orzechowe, migdałowe bez dodatku cukrów i substancji słodzących oraz o niskiej/obniżonej zawartości sodu/soli (nie więcej niż 10 g cukrów w 100 ml produktu gotowego, nie więcej niż 0,12 sodu na 100 g lub 100 ml produktu lub obniżenie zawartości sodu/soli o co najmniej 25% w porównaniu z produktem podobnym)
- kefir, jogurt, maślanka, mleko zsiadłe, mleko acidofilne, mleko smakowe, ser-watka, produkty zastępujące produkty mleczne na bazie soi, ryżu, owsa, orzechów lub migdałów bez dodatku cukrów i substancji słodzących oraz o niskiej/obniżonej zawartości sodu/soli (nie więcej niż 10 g cukrów w 100 ml produktu, nie więcej niż 10 g tłuszczu w 100 ml produktu gotowego)

4.6 WYTYCZNE DOBREJ PRAKTYKI HIGIENICZNEJ I PRODUKCYJNEJ

Ze względu na oczekiwania społeczne sygnalizowane m.in. przez organizacje rolnicze oraz w celu ułatwienia stosowania przepisów, a także ze względu na to, że dotychczas nie zostały opracowane krajowe wytyczne w zakresie Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej zgodnie z przepisami art. 8 ROZPORZĄDZENIA NR 852/2004 w Głównym Inspektoracie Sanitarnym przygotowany został dokument: WYTYCZNE DOBREJ PRAKTYKI HIGIENICZNEJ I PRODUKCYJNEJ PRZY PRODUKCJI ŻYWNOSCI NIEZWIERZĘCEGO POCHODZENIA W WARUNKACH DOMOWYCH Z WYKORZYSTANIEM SUROWCÓW ROŚLINNYCH Z WŁASNYCH UPRAW.

Wytyczne Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej

przy produkcji żywności niezwierzęcego
pochodzenia w warunkach domowych
z wykorzystaniem surowców roślinnych
z własnych upraw

Warszawa, sierpień 2015 r.

Dokument dostępny jest do zapoznania na stronie internetowej PSSE, pod adresem:

http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/attachments/article/346/Wytyczne_ghp_podukcja_domowa_%20wlasne_uprawy.pdf

ROZDZIAŁ 5

5 NADZÓR NAD JAKOŚCIĄ WODY

- **Woda pitna**
- **Zaopatrzenie ludności w wodę**
- **Przekroczenia wskaźników mikrobiologicznych i parametrów fizykochemicznych**

5.1. WODA PITNA

Ocena jakości wody sporządzono na podstawie wyników badań próbek pobieranych przez pracowników Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach, a badanych w akredytowanym laboratorium Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, a także wyników badań prowadzonych przez przedsiębiorstwa wodociągowe w ramach kontroli wewnętrznej.

Tabela 11. Liczba wodociągów skategoryzowanych według wydajności na terenie powiatu proszowickiego w latach 2013–2015

Wydajność wodociągów [m ³ /d]	2013	2014	2015
<100	3	3	3
100–1 000	7	6	6
1 000–10 000	1	2	2

Na terenie powiatu proszowickiego w 2015 r. w ewidencji znajdowało się 11 wodociągów publicznych i 1 inny podmiot zaopatrujący w wodę. Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia ludności w wodę.

Do grupy wodociągów o produkcji < 100m³/dobę zaliczono:

- wodociąg publiczny Dodów,
- wodociąg publiczny Modrzany,
- wodociąg zakładowy Chorążyce,

Wodociągi oparte są na ujęciach wód głębinowych.

Do grupy wodociągów o produkcji 101-1000 m³/dobę zaliczono 6 wodociągów publicznych:

- wodociąg Nowe Brzesko,
- wodociąg Smoniwice,
- wodociąg Koniusza,
- wodociąg Zielona,
- wodociąg Chorążyce – Muniaczkowice,
- wodociąg Stary Korczyn.

Wodociąg Stary Korczyn oparty jest na **wodzie powierzchniowej**. Pozostałe wodociągi oparte są na ujęciach **wód głębinowych**.

Do grupy wodociągów o produkcji 1001 – 10000 m³/dobę zaliczono 2 wodociągi:

- wodociąg publiczny Proszowice,
- wodociąg publiczny Pałecznicza.

Wodociąg publiczny Pałecznicza w 2013r. był wykazany w grupie wodociągów o produkcji do 1000 m³/dobę obecnie jest w grupie wodociągów o produkcji powyżej 1000 m³/dobę.

Wodociąg publiczny Proszowice oparty jest na **wodzie powierzchniowej** (potoku Ścieklec).

Wodociąg publiczny Pałecznicza oparty jest na **ujęciu głębinowym**.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Dodatkowym podmiotem zaopatrującym w wodę do picia jest wodociąg lokalny Majkowice, który oparty jest na wodzie głębinowej. Jest to wodociąg produkujący poniżej 10 m³/dobę i zaopatrujący mniej niż 50 osób.

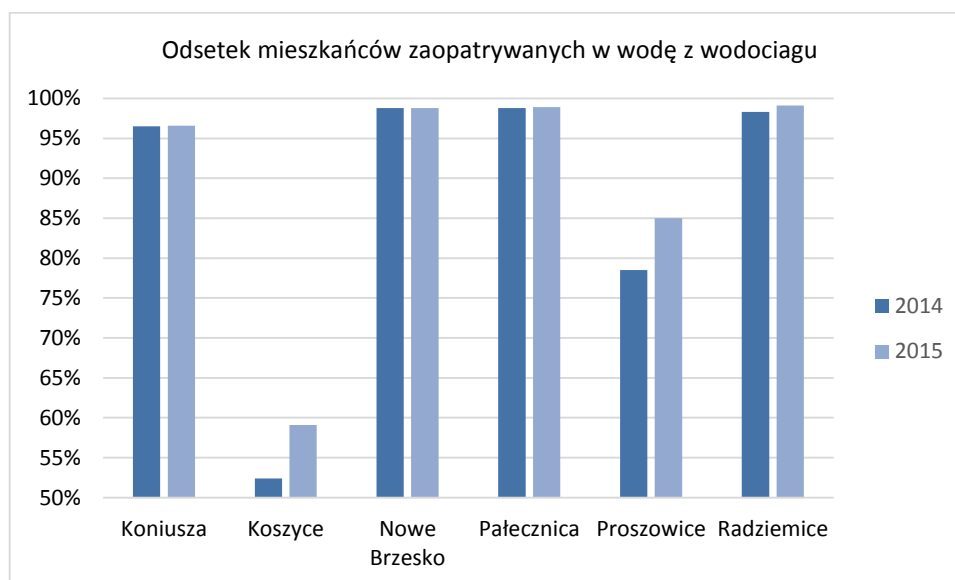
5.2 ZAOPATRZENIE LUDNOŚCI W WODĘ

W 2015 roku ok. 88,5% mieszkańców powiatu proszowickiego zaopatrywana była w wodę z wodociągów. W porównaniu do roku 2014 wartość ta wzrosła o 1,3%.

Tabela 12. Odsetek mieszkańców powiatu proszowickiego zaopatrywanych w wodę z wodociągów*

Gmina	Sieci wodociągowe	Odsetek mieszkańców
Koniusza	4	96,6%
Koszyce	2	59,1%
Nowe Brzesko	1	98,8%
Pałecznicza	1	98,9%
Proszowice	1	85,0%
Radziemice	2	99,1%

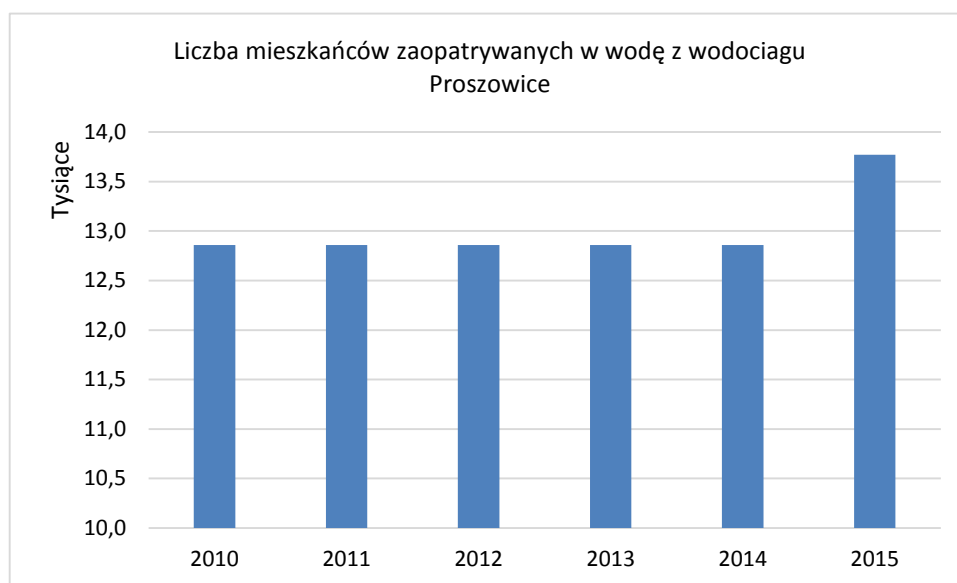
Wykres 11. Odsetek mieszkańców zaopatrywanych w wodę z wodociągu w latach 2014 i 2015*

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Wykres 12. Liczba mieszkańców zaopatrywanych w wodę z wodociągu publicznego Proszowice w latach 2010 do 2015*

*w/w dane pochodzą z Urzędów Gmin

Tabela 13. Charakterystyka zaopatrzenia w wodę w powiecie proszowickim w 2015 roku

Liczba wodociągów					
Liczba obiektów	Skontrolowanych	Ocenionych negatywnie	Okresowo dopuszczonych warunkowo	Okresowo wyłączanych	Którym udzielono derogacji
11	11	0	2	3	0

Jakość wody powinna być zgodna z wymaganiami zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2015r. poz. 1989). W przypadku braku zgodności wodociąg zostaje okresowo wyłączony lub dopuszczony warunkowo do działania.

W powiecie proszowickim nie zgłoszono jako działających studni publicznych, z których mieszkańcy mogliby pobierać wodę traktując je, jako awaryjne źródła zaopatrzenia w wodę.

5.3 PRZEKROCZENIA WSKAŹNIKÓW MIKROBIOLOGICZNYCH I PARAMETRÓW FIZYKOCHEMICZNYCH

Woda badana jest w ramach monitoringu kontrolnego w Oddziale Laboratoryjnym Badania Wody Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Krakowie, które spełnia wymagania normy PN-EN ISO/ IEC 17025:2005 "Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących" i posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji nr AB 601.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W powiecie proszowickim jako najczęściej stwierdzane przekroczenia jakości wody należy wskazać przekroczenia bakteriologiczne (głównie bakterie z grupy coli). W przypadku przekroczeń mikrobiologicznych wodociąg jest zamykany i przedsiębiorstwo jest zobowiązane do poinformowania o tym fakcie konsumentów oraz zagwarantowania im źródła wody przeznaczonej do spożycia. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach na swojej stronie internetowej informował również odbiorców wody o wynikach badań w sytuacji przekroczeń dopuszczalnych wartości i decyzji podjętej względem producenta wody. W 2015 roku nie stwierdzono w żadnym przypadku przekroczeń wskaźników chemicznych (tj. metali ciężkich, pestycydów, azotanów). Źródłem skażenia mikrobiologicznego wody są najczęściej wydaliny ludzi i zwierząt – zarówno domowych jak i dzikich. Drobnoustroje *Escherichia coli* stanowią naturalną florę bakteryjną przewodu pokarmowego (jelito grube). Występujące w wydalinach w/w mikroorganizmy i enterokoki stanowią wskaźniki zanieczyszczenia mikrobiologicznego wody.

Tabela 14. Udział przekroczeń wskaźników wg. parametrów czystości wody w 2015 roku w wodociągach zlokalizowanych na terenie powiatu proszowickiego

Liczba pobranych próbek wody	86
Odsetek próbek kwestionowanych	23,3 %
Liczba próbek w których stwierdzono przekroczenia:	
Mangan	1
zapach	1
<i>Escherichia coli</i>	1
bakterie <i>Clostridium perfringens</i>	1
bakterie z grupy coli	15

W 2015 roku w nadzorowanych wodociągach Administratorzy wodociągów podejmowali skuteczne działania naprawcze zmierzające do poprawy jakości wody. Na koniec 2015 roku jedno ujęcie Chorążyce ze względu na przekroczone parametry mikrobiologiczne było zamknięte, a odbiorcy wody korzystali z wody z ujęcia wodociągu publicznego Chorążyce-Muniaczkowice. W pozostałych wodociągach jakość wody pod względem mikrobiologicznym i fizykochemicznym nie budziła zastrzeżeń.

ROZDZIAŁ 6

6 NADZÓR NAD OBIEKTAMI UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

- **Grupy obiektów użyteczności publicznej**
- **Stan sanitarny obiektów**
- **Kryta pływalnia - basen**

6.1 GRUPY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

Obiekty użyteczności publicznej stanowią specyficzną i bardzo różnorodną grupę. Kryteria oceny stanu sanitarno – higienicznego oraz sanitarno – technicznego tych obiektów są zależne w znacznej mierze od rodzaju świadczonych usług.

Na terenie powiatu funkcjonują następujące grupy obiektów: domy pomocy społecznej, dworce PKS/BUS, obiekty świadczące usługi hotelarskie i inne obiekty wczasowo-turystyczne, obiekty kulturalno-widowiskowe, ustępy publiczne, obiekty wykorzystywane do celów sportowych, zakłady pogrzebowe, cmentarze, obiekty nadzorowane ze względu na jakość wody do spożycia przez ludzi, zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, solaria, zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług, stacje paliw z bazą obsługi podróżnych, inne obiekty użyteczności publicznej oraz środki transportu drogowego do przewozu ludzi.

Tabela 15. Obiekty użyteczności publicznej zarejestrowane na terenie powiatu proszowickiego w 2015 roku

Obiekt	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba obiektów skontrolowanych w 2015r.
Ustępy publiczne (funkcjonujące samodzielnie)	2	1
Domy pomocy społecznej (wiersze 10 i 12 wg MZ-46)	5	4
Zakłady fryzjerskie	21	13
Zakłady kosmetyczne	11	6
Zakłady odnowy biologicznej	8	8
Zakłady świadczące więcej niż jedną usługę (fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu)	11	10
Dworce PKP/PKS/BUS (w miastach), porty lotnicze, przystanie (całoroczne)	2	1
Obiekty sportowe funkcjonujące samodzielnie (kluby sportowe, hale sportowe, hale widowiskowe)	1	1
Hotele	5	4
Inne obiekty świadczące usługi hotelarskie (obiekty agroturystyczne, pokoje gościnne)	3	0
Baseny kąpielowe kryte (w tym mieszane)	1	0
Zakłady pogrzebowe / domy przedpogrzebowe	4	3
Cmentarze	21	8
Firmy transportowe - przewóz osób	11	9
Targowiska	2	2
Stacje paliw z bazą obsługi podróżnych	15	4
Przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjne i urządzenia zbiorowego zaopatrzenia w wodę	11	3
Inne urządzenia zaopatrzenia w wodę	1	0
Urzędy Gmin	6	6
Kina, domy kultury, muzea, teatry	3	2

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Podstawowy zakres kontroli obiektów obejmował: stan sanitarno- techniczny pomieszczeń w tym wentylacji, utrzymanie czystości, gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków a także higienę podczas świadczenia usług oraz zapewnienie apteczek I pomocy i przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach. W 2015r. na terenie powiatu proszowickiego funkcjonowało łącznie 144 obiekty użyteczności publicznej.

6.2 STAN SANITARNY OBIEKTÓW

Podstawowy zakres kontroli obiektów obejmował: stan sanitarno- techniczny pomieszczeń w tym wentylacji, utrzymanie czystości, gospodarkę odpadami, zaopatrzenie w wodę do spożycia i odprowadzanie ścieków a także higienę podczas świadczenia usług oraz zapewnienie apteczek I pomocy i przestrzeganie zakazu palenia tytoniu i wyrobów tytoniowych w obiektach. W 2015r. na terenie powiatu proszowickiego funkcjonowało łącznie 144 obiekty użyteczności publicznej.

Tabela 16. Postępowanie administracyjne w stosunku do obiektów użyteczności publicznej w 2015 roku

Rodzaj danych	2015
Liczba obiektów wg. ewidencji	144
Liczba obiektów skontrolowanych	85
Liczba kontroli	122
w tym nadzór nad ekshumacją	20
Liczba decyzji merytorycznych	12
Liczba decyzji płatniczych	17
Liczba postanowień	15

6.3 KRYTA PŁYWALNIA - BASEN

W 2015 roku miało miejsce otwarcie krytej pływalni w Proszowicach. Zgodnie z obowiązującymi przepisami obiekty tego typu podlegają nadzorowi organów PIS. Kryta pływalnia w Proszowicach została więc wpisana do rejestru obiektów prowadzonego przez PPIS w Proszowicach. Wedle przepisów § 4 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. z 2015r. poz. 2016) właściwy państwowy inspektor sanitarny dokonuje zbiorczej rocznej oceny, czy woda na pływalni odpowiada wymaganiom określonym w rozporządzeniu, analizując:

- parametry jakości wody na pływalni ocenione na podstawie bieżącej obserwacji prowadzonej przez zarządzającego pływalnią,
- wyniki badań wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią,
- zakres i częstotliwość wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią oraz zastosowane metodyki referencyjne analiz, które określa załącznik nr 4 do w/w rozporządzenia,
- wyniki badań wody na pływalni wykonywane przez właściwego państwowego inspektora sanitarnego.

Pierwsza roczna ocena wody na pływalni zostanie wydana po roku użytkowania obiektu, czyli w kolejnym roku sprawozdawczym

ROZDZIAŁ 7

7 WARUNKI SANITARNO-HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

- Warunki środowiska pracy
- Zagrożenia środowiska pracy
- Choroby zawodowe

7.1 WARUNKI ŚRODOWISKA PRACY

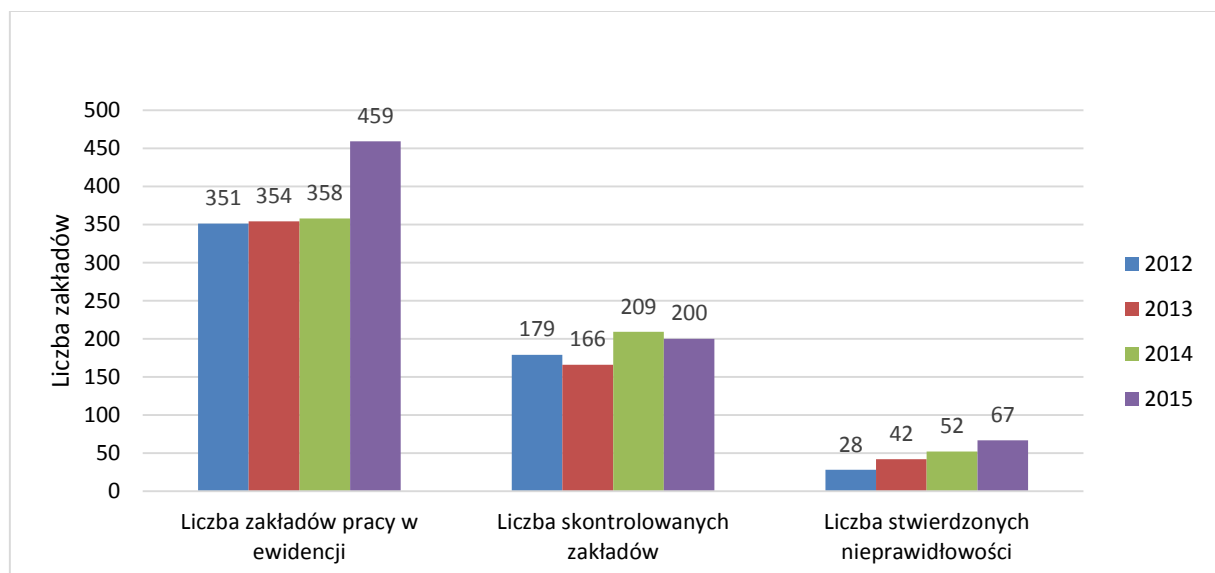
Państwowa Inspekcja Sanitarna powołana jest również do sprawowania nadzoru nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy.

Tabela 17. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego w roku 2015 r.

Zakres kontroli	Liczba kontroli
Ogółem	220
Czynniki chemiczne ogółem, w tym:	101
<i>Substancje chemiczne i ich mieszaniny</i>	39
<i>Produkty biobójcze</i>	45
<i>Detergenty</i>	8
Czynniki biologiczne	9
Czynniki rakotwórcze	0
Inne	119

W 2015 r. skontrolowano ogółem 200 zakładów pracy przeprowadzając łącznie 220 kontroli. W ewidencji pionu Higieny Pracy znajdowało się 459 zakładów pracy, z czego skontrolowano 200 (44%) zakładów, stwierdzając 67 nieprawidłowości. Najliczniejszą grupą obiektów znajdujących się w rejestrze są zakłady zajmujące się naprawą pojazdów samochodowych (83 obiekty), kolejną grupą są firmy zajmujące się handlem detalicznym (46 obiektów), na trzecim miejscu plasują się przedsiębiorstwa związane z produkcją artykułów spożywczych (42 obiekty), kolejną grupą są jednostki związane z handlem hurtowym (38 obiektów), a także te zajmujące się robotami budowlanymi (36 obiektów).

Wykres 13. Liczba stwierdzanych nieprawidłowości w stosunku do liczby skontrolowanych zakładów pracy w województwie małopolskim w latach 2012–2015

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- ✓ zły stan techniczny i sanitarny pomieszczeń higieniczno-sanitarnych oraz pomieszczeń pracy (9),
- ✓ brak aktualnych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy (14),
- ✓ brak stanowiskowych instrukcji BHP (w 7 przypadkach),
- ✓ brak oceny ryzyka zawodowego lub brak jej aktualizacji (13 przypadków),
- ✓ brak aktualnych badań lekarskich pracowników (8 przypadków),
- ✓ zbyt wysokie parametry czynników szkodliwych NDS/NDN (1 przypadek),
- ✓ brak opracowanego programu działań organizacyjno-technicznego (1 przypadek).

7.2 ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA PRACY

W 2015 roku w ewidencji pionu nadzoru higieny pracy powiatu proszowickiego znajdowało się 459 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 2534 pracowników, z czego 85% (392) to zakłady zatrudniające do 9 pracowników. W ramach nadzoru skontrolowano 200 zakładów pracy (44% wszystkich zewidencjonowanych) zatrudniających ogółem 1439 osób. Prowadzone czynności kontrolne dotyczyły warunków pracy – oceny narażenia zawodowego pracowników na czynniki szkodliwe dla zdrowia w środowisku pracy (chemiczne, fizyczne, rakotwórcze, biologiczne), jak również przestrzegania przez podmioty gospodarcze przepisów dotyczących substancji chemicznych i ich mieszanin, detergentów, prekursorów narkotykowych kat. 2 i 3 oraz produktów biobójczych.

Tabela 18. Narażenie na czynniki szkodliwe w latach 2013–2015

Rok	Liczba zakładów z przekroczeniami NDS i NDN	Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach			
		NDS i NDN ogółem	NDS czynników chemicznych	NDS pyłów	NDN czynników fizycznych
2013	5	126	0	0	126
2014	8	155	8	6	141
2015	6	105	0	0	105

Podjęmowane przez pracodawców działania organizacyjno-administracyjne, techniczne, profilaktyka medyczna a także stosowanie środków ochrony indywidualnej przyczyniają się do zmniejszania ujemnych skutków działania czynników szkodliwych, a także wpływają na obniżenie poziomu stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia. Podczas działań inspekcyjnych pracownicy pionu Higieny Pracy prowadzili działania prewencyjne, informując pracodawców o celowości monitorowania narażenia, stosowania środków ochrony indywidualnej oraz podejmowania innych czynności mających na celu zmniejszenie ryzyka zawodowego.

7.3 CHOROBY ZAWODOWE

Za choroby zawodowe uważa się tylko te ujęte w wykazie chorób zawodowych zawartym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1367). Rozporządzenie to określa 26 zasadniczych chorób zawodowych, obejmujących ponad 70 ich odmian lub objawów. Zgodnie z przepisem art. 235¹ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

2014 r. poz. 1502 z późn. zm.) – za chorobę zawodową uważa się chorobę, wymienioną w wykazie chorób zawodowych, jeżeli w wyniku oceny warunków pracy można stwierdzić bezspornie lub z wysokim prawdopodobieństwem, że została ona spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy albo w związku ze sposobem wykonywania pracy, zwanym „narażeniem zawodowym”. Choroby zawodowe powstają w szczególności w wyniku stałego przebywania ciała w niedogodnej pozycji, systematycznego wykonywania forsownych czynności lub regularnego przebywania w otoczeniu zawierającym czynniki szkodliwe dla zdrowia, takie jak drgania, hałas, nieodpowiednie oświetlenie, związki chemiczne i pyły, promieniowanie oraz zwiększone obciążenie psychiczne i fizyczne. Wszystkie stężenia i natężenia czynników szkodliwych powinny być badane i mierzone przez uprawnione laboratorium, na zlecenie pracodawcy, a wyniki pomiarów rejestrowane, przechowywane i udostępniane zarówno pracownikom, jak i organom kontroli nad warunkami pracy. Koszty badań i pomiarów pokrywa pracodawca. Każdy przypadek rozpoznania choroby zawodowej (lub jej podejrzenia) pracodawca powinien zgłosić właściwemu organowi Państwowej Inspekcji Sanitarnej i Państwowej Inspekcji Pracy. Z treści art. 235² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 2014 r. poz. 1502 z późn. zm.) wynika, iż rozpoznanie choroby zawodowej u pracownika lub byłego pracownika może nastąpić w okresie jego zatrudnienia w narażeniu zawodowym lub po zakończeniu pracy w takim narażeniu, pod warunkiem wystąpienia udokumentowanych objawów chorobowych w okresie ustalonym w wykazie chorób zawodowych.

Mieszkańcy powiatu proszowickiego są szczególnie narażeni na boreliozę. Borelioza najczęściej dotyka rolników i leśników, dlatego więc została uznana za chorobę zawodową dla tych grup zawodowych.

W 2014 roku prowadzonych było 6 postępowań w kierunku podejrzenia choroby zawodowej, przeprowadzono 3 postępowania w sprawie choroby zawodowej, z czego decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydano w 4 przypadkach, w 1 stwierdzono chorobę zawodową.

W 2015 roku zgłoszono 4 nowe podejrzenia choroby zawodowej i prowadzono 10 postępowań w kierunku podejrzenia choroby zawodowej, z czego decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej wydano w 2 przypadkach.

BORELIOZA

**CHOROBA ZAWODOWA
często diagnozowana
u ROLNIKÓW I LEŚNIKÓW**

Choroba odkleszczowa

Zapobieganie:

- unikanie miejsc bytowania dużych ilości kleszczy (zwłaszcza w okresie ich aktywności)
- stosowanie środków odstraszających kleszcze
- kontrola ciała po pobycie w lesie
- konsultacja z lekarzem po ukłuciu przez kleszcza

Niektóre objawy:
rumień wędrujący
objawy grypopodobne

ROZDZIAŁ 8

8 NADZÓR ZAPOBIEGAWCZY

W 2015 roku wydano dwa razy więcej pozytywnych opinii dla możliwości prowadzenia działalności obiektów usługowych,

- liczba zajętych stanowisk wzrosła o 6%,
- liczba obiektów budowlanych dopuszczonych do użytkowania wzrosła 4 razy (400%),
- liczba wydanych decyzji dla podmiotów wykonujących działalność leczniczą wzrosła o 33%,

W komórce Nadzoru Zapobiegawczego można uzyskać informacje w zakresie aktualnie obowiązujących przepisów, oraz sposobu postępowania przy budowie nowych obiektów lub ich modernizacji.

Tab.19 Liczba i rodzaj spraw załatwionych w komórce Nadzoru Sanitarnego PSSE w Proszowicach

Rok	2014	2015
Ogółem:	436	464
uzgodnienie dot. odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko	1	3
uzgodnienie zakresu stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko	-	2
opinia co do potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, a w przypadku stwierdzenia takiej potrzeby – co do zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	11	17
wydanie opinii w sprawie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	1	-
wydanie opinii w sprawie uzgodnienia warunków realizacji przedsięwzięcia przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	-	-
uzgadniania dokumentacji projektowej pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych zastosowania rozwiązań innych niż określone w obowiązujących przepisach prawnych, w tym w zakresie warunków technicznych	14	22
spełnienia wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą	12	16
uczestniczenia w dopuszczeniu do użytkowania obiektu budowlanego	28	112
innych spraw	94	37
kontrole	85	129
postanowienia	-	1
decyzje płatnicze	82	125

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W 2015 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Proszowicach dopuścił do użytkowania m.in. obiekty budowlane, takie jak:

- ✓ zakład mięsny – rozbioru drobiu (bez uboju),
- ✓ hala magazynowa, wraz z częścią do sortowania, częścią biurową i zapleczem socjalnym,
- ✓ sklepy spożywczo-przemysłowo-samoobsługowe, oraz pomieszczenia do wynajęcia,
- ✓ sklepy cukiernicze, piekarnicze, garmażeryjne, firmowe,
- ✓ sortownie, przechowalnie i pakownie warzyw i owoców,
- ✓ budynek przychodni zdrowia, wraz z apteką,
- ✓ bar szybkiej obsługi, wraz z salą konsumpcyjną,
- ✓ działalność usługowa sprzedaży stolarki okiennej i drzwiowej w budynku mieszkalno-usługowym, wraz z wewnętrznymi instalacjami elektryczną, wod.-kan. i c.o.,
- ✓ stacje paliw płynnych i LPG, wraz ze zbiornikami na paliwo płynne i gaz, budynki obsługi stacji z restauracją, bezdotykowej trzystanowiskowej myjni, oraz parkingów,
- ✓ basen (kryta pływalnia),
- ✓ Dzienny Dom Senior Wigor,
- ✓ budynek wielofunkcyjny pełniący funkcję społeczno-kulturalną,
- ✓ agroturystykę, z wyżywieniem gości we własnym zakresie,
- ✓ oddziały przedszkoli,
- ✓ budynek ujęcia wody,
- ✓ budynek przepompowni wody,
- ✓ oczyszczalnię ścieków,
- ✓ sieci kanalizacji sanitarnej,
- ✓ budynki usługowo-mieszkalne, budynki administracyjno-socjalne, budynki usługowo-handlowe, z przeznaczeniem na sklepy spożywczo-przemysłowe, mięsno-wędliniarskie, lokale gastronomiczne, sklepy monopolowe, punkty wydawania posiłków,
- ✓ budynki biurowe,
- ✓ punkty wydawania posiłków w szkołach,
- ✓ apteki ogólnodostępne,
- ✓ budynki gospodarcze z funkcją przechowalni płodów rolnych, na własne potrzeby, jako rolnika indywidualnego,
- ✓ zakłady fryzjerskie i salony fryzjersko-kosmetyczne.

Ponadto zaopiniował pozytywnie, wydając decyzje dla urzędzeń i pomieszczeń działalności leczniczych m.in.:

- ✓ gabinetów lekarskich i pomieszczeń przychodni.

ROZDZIAŁ 9

9. WARUNKI SANITARNE W PLACÓWKACH OŚWIATOWO-WYCHOWAWCZYCH

W roku 2015 w rejestrze Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu proszowickiego figurowały 64 placówki oświatowo-wychowawcze w których przeprowadzono 71 kontroli sanitarnych.

Kontrole przeprowadzono w:

- ✓ Żłobku, przedszkolach i innych formach wychowania przedszkolnego – 16,
- ✓ szkołach i zespołach szkół – 52,

Ponadto prowadzono kontrole:

- ✓ sezonowe (kontrole turnusów wypoczynku dzieci i młodzieży zima/lato) – 1
- ✓ placówkach wychowania pozaszkolnego - 2

9.1 STAN SANITARNO-TECHNICZNY OBIEKTÓW

Stan techniczny budynków systematycznie się poprawia, m.in. w związku z realizacją decyzji wydanych w latach ubiegłych i bieżącym. W 2015 roku wydano 19 decyzji merytorycznych, w tym 4 zmieniające na prośbę strony termin wykonania i 15 decyzji płatniczych. W bieżącym roku wyegzekwowano wykonanie zaleceń z 13 decyzji administracyjnych, w tym z 10 decyzji z lat ubiegłych.

W nadzorowanych placówkach przeprowadzono wiele remontów i inwestycji, m.in. zakończono rozbudowę i adaptację budynku szkoły na przedszkole z klasą lekcyjną od I do III z instalacjami wewnętrznymi wod.-kan., co i elektryczną w Czuszowie, rozpoczęto budowę przyszkolnej sali gimnastycznej w Niegardowie, zamontowano osłony na grzejniki c.o., wykonano remont oświetlenia, wentylację w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt dzieci i w toaletach, wymieniono podłogi, odnowiono ściany i sufity. Ponadto, w Biórkowie Wielkim oddano do użytku pomieszczenia dla potrzeb zamiejscowego oddziału Samorządowego Przedszkola z Oddziałami Integracyjnymi w Wierzbnie i oddano nowy plac zabaw. Ponadto wyposażono pracownie komputerowe w sprzęt dostosowany do zasad ergonomii.

Cztery placówki uzyskały pozytywną opinię sanitarną na działalność punktów wydawania posiłków.

ROZDZIAŁ 10

10 ZDROWIE PUBLICZNE I PROMOCJA ZDROWIA

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

W 2015 roku Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Proszowicach kontynuowała działania w zakresie profilaktyki chorób zakaźnych i niezakaźnych. Odbywało się to poprzez edukację, profilaktykę i promowanie zdrowego stylu życia.

PSSE w Proszowicach zaangażowana była w następujące programy profilaktyczne i działania:

Profilaktyka palenia tytoniu:

- ✓ Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
- ✓ *Czyste Powietrze Wokół Nas*
- ✓ *Nie Pal Przy Mnie, Proszę*
- ✓ *Znajdź właściwe rozwiązanie*
- ✓ Światowy Dzień Bez Tytoniu
- ✓ Światowy Dzień Rzucania Palenia
- ✓ Nie zawsze wędzone trzyma się dłużej

Przeciwdziałanie chorobom:

- ✓ Profilaktyka HIV/AIDS
- ✓ *Jeden test. Dwa życia*
- ✓ *Profilaktyka próchnicy*

Profilaktyka nadwagi i otyłości:

- ✓ Ogólnopolski program edukacyjny „*Trzymaj Formę!*”

Ponadto:

- ✓ Profilaktyczny program w zakresie przeciwdziałania uzależnieniu od alkoholu, tytoniu i innych środków psychoaktywnych, „*ARS, czyli jak dbać o miłość*”
- ✓ Kampania „*Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu*”
- ✓ Antybiotyki
- ✓ Światowy Dzień Zdrowia
- ✓ Dopal dopalaczom. Wolni od narkotyków - kreatywni w życiu
- ✓ Tak szczepię

Równocześnie Powiatowa Stacja podjęła następujące inicjatywy:

W maju 2015 r. w Zespole Szkół w Piotrkowicach Małych zorganizowano event poświęcony promowaniu życia wolnego od nałogów. W trakcie eventu zainteresowani mogli zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu, uzyskać poradę na temat metod rzucania palenia tytoniu, informację na temat szkodliwości poszczególnych substancji psychoaktywnych.

W czerwcu 2015 r. w Szkole Podstawowej w Ostrowie i w Niepublicznym Gimnazjum w Ostrowie wspólnie z Powiatową Komendą Policji w Proszowicach zorganizowano event, w ramach którego przeprowadzono pogadanki na temat szkodliwości substancji psychoaktywnych, bezpiecznych zachowań, przeprowadzono warsztaty malarskie zakończone konkursem na plakat pod hasłem „*Stop z używkami*”, nastąpiło uroczyste wręczenie nagród dla laureatów konkursu.

W grudniu 2015 roku w Zespole Szkół w Proszowicach odbył się event, który był podsumowaniem akcji edukacyjnej poświęconej czynnikom mającym wpływ na zdrowie. W trakcie eventu zainteresowani mogli zmierzyć poziom tlenu węgla w wydychanym powietrzu, uzyskać poradę na temat metod rzucania palenia tytoniu, informację na temat szkodliwości poszczególnych substancji psychoaktywnych. Ponadto nastąpiło rozstrzygnięcie i wręczenie nagród w konkursie na hasło promujące modę na życie wolne od nałogów. Celem konkursu było przede wszystkim promowanie wśród młodzieży zachowań

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

korzystnych dla zdrowia, kształtowanie postaw odpowiedzialności za życie własne i innych oraz wzbogacenie metod i środków oddziaływania na młodzież w zakresie profilaktyki substancji psychoaktywnych.

Ponadto w marcu 2015r. w budynku Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Proszowicach odbyły się dwa szkolenia skierowane do szkolnych koordynatorów programów tytoniowych i programu "Trzymaj Formę". W trakcie szkoleń zaprezentowano założenia i cele tych programów, metodykę oraz materiały pomocne przy ich realizacji. W trakcie szkolenia z programu "Trzymaj formę" przedstawiono prezentację na temat zasad prawidłowego żywienia.

2015 rok obfitował we wzmożone działania mające na celu uchronienie młodych ludzi przed zgubnym działaniem substancji psychoaktywnych zawartych w tzw. dopalaczach. Na stronie internetowej stacji zamieszczone są informacje dla nauczycieli, rodziców i młodzieży. Zachęcamy do skorzystania z przygotowanego materiału.

<http://psseproszowice.wsse.krakow.pl/index.php/obszary-dzialan/promocja-zdrowia/305-stop-dopalaczom>

ROZDZIAŁ 11

11 LIDER BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO

W 2015 roku w województwie małopolskim ruszył projekt Lider Bezpieczeństwa Sanitarnego.

Projekt skierowany jest do podmiotów prowadzących baseny, zakłady żywienia zbiorowego oraz obiekty świadczące usługi noclegowe na terenie województwa małopolskiego.

Zamierzeniem Projektu jest stworzenie świadomego mechanizmu samokontroli w zakresie przepisów sanitarno-higienicznych wśród przedsiębiorców oraz wyróżnienie podmiotów spełniających kryteria/ wymagania sanitarno-higieniczne.

Realizowany jest przez organizacje zrzeszające przedsiębiorców:

- Krakowską Kongregację Kupiecką,
- Lożę Małopolską Business Centre Club,
- Małopolską Izbę Hotelarską GREMIUM,
- Małopolską Izbę Rzemiosła i Przedsiębiorczości,
- Małopolski Związek Pracodawców Lewiatan,
- Stowarzyszenie Małopolskich Kucharzy i Cukierników

przy współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną Województwa Małopolskiego, pod patronatem Wojewody Małopolskiego.

Rating rozumiany jest jako ocena przyznawana przez Organizatora Projektu na podstawie kontroli przeprowadzonej przez Państwową Inspekcję Sanitarną województwa małopolskiego. Ocena podmiotu odbywa się zgodnie z określoną i przyjętą przez Organizatora Projektu procedurą, obejmującą kryteria dla wszystkich uczestników. Ocena ma formę symbolu kryształu przyznawanego podmiotowi.

Podmioty zainteresowane udziałem w projekcie zapraszamy do zapoznania się z Regulaminem Projektu a następnie wypełnienie i przesłanie wypełnionej Deklaracji Uczestnictwa na adres organizatora dostępny na stronie: http://bezpieczenstvosanitarne.pl/?page_id=32

Na dzień dzisiejszy do projektu nie zgłosili się jeszcze przedsiębiorcy działający na terenie powiatu proszowickiego, dlatego też serdecznie zachęcamy do zapoznania się z tematem i wzięcia udziału w tym przedsięwzięciu.

Stan sanitarny powiatu proszowickiego w 2015 roku

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Proszowicach

ul. Adama Grzymały-Siedleckiego 2 32-100 Proszowice

tel. 12 386 00 15

fax 12 386 13 20

e-mail: proszowice@wsse.krakow.pl,
psse.proszowice@pis.gov.pl

skrytka ePUAP: /PSSE_Proszowice/skrytka

REGON 351371078 NIP 682-139-60-31

Wszelkie prawa zastrzeżone. Wykorzystywanie w całości lub fragmentów opracowania dozwolone pod warunkiem odnotowania źródła informacji.